

ЕКОНОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

© Андрющенко К.А. 2017

Під інноваційною діяльністю ми розуміємо діяльність, пов'язану з розробкою, освоєнням і впровадженням у виробництво нововведень з метою оптимізації фінансових показників. Результатом такої діяльності є нові товари і послуги, або товари і послуги з новими якостями, а також нові способи виробництва та / або організації виробництва вже існуючих товарів і послуг. При цьому метою інноваційного підприємства є не тільки саме нововведення, а й отримання прибутку від його впровадження, в тому числі через управління фінансовими показниками.

Розрізняють декілька типів інноваційної діяльності. Залежно від виду об'єкта інноваційного впливу: або деякі якості продукту, або весь продукт або спосіб його виробництва, інноваційна діяльність може мати різні масштаби: від повного оновлення всього виробничого циклу до змін в окремих його елементах.

У зв'язку з цим, інноваційну діяльність можна поділити на: виробничу, що зачіпає виробничий цикл випуску продукції, і невиробничу. Залежно від тривалості інноваційної діяльності можна виділити короткострокову і довгострокову, в залежності від масштабів: локальну і масштабну діяльність. Найчастіше, підприємства прагнуть використовувати найменш витратні інновації в окремих елементах виробничого ланцюжка, але в умовах інноваційної економіки таке часткове нововведення стає неможливим на увазі придбання інноваційною діяльністю системного характеру.

В даний час об'єктами інноваційної діяльності визнаються:

- 1) результати інтелектуальної діяльності, що містять технічну та іншу корисну інформацію;
- 2) об'єкти виняткових прав, пов'язані зі створенням інноваційного продукту;
- 3) інноваційні та інвестиційні проекти, програми, роботи і послуги, пов'язані зі створенням, освоєнням і поширенням інноваційного продукту;
- 4) інноваційні продукти;
- 5) фінансові активи, цінні папери інноваційних організацій [2, С. 101].

Більшість підприємств в Україні в умовах відсутності ресурсного потенціалу намагаються впроваджувати інновації, в кінцевому підсумку не отримуючи бажаного результату збільшення прибутку, або взагалі зазнають втрат від інноваційної діяльності. У зв'язку з цим для ефективного здійснення інноваційної діяльності необхідно враховувати умови здійснення цієї діяльності, і її багатоступінчастий і багатостадійний характер. Важливим є науково-дослідний, кадровий, фінансовий, матеріально-технічний, організаційно - структурний потенціали підприємства і ступінь їх пов'язаності.

На ефективність інноваційної діяльності впливають такі внутрішні фактори: подолання технологічних бар'єрів, що виникають на етапі їх розгортання, забезпечення ефективності сполучення вводиться і діючого виробництва, управління багатoelementної структурою вироблених виробів за рахунок знаходження оптимального співвідношення покупних і власне вироблених компонентів, організація якісної підготовки і перепідготовки персоналу в зв'язку з інноваційними змінами, організація системи менеджменту якості продукції, що випускається інноваційної продукції. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває ефективність попередження виникаючих в процесі інноваційної виробничої діяльності ризиків і загроз, які називаються інноваційними виробничими ризиками.

Під інноваційним виробничим ризиком ми розуміємо ризик, що виникає в результаті невизначеності від впровадження чогось нового в виробничий процес. Виникаючі ситуації ризику залежать не тільки від внутрішнього середовища підприємства, а й від зовнішньої, а також і від

того, як веде себе внутрішнє середовище під впливом зовнішньої. Збиток від інноваційних виробничих ризиків визначається сумою витрат, понесених на реалізацію інноваційного процесу та його потенційними вигодами.

Задача керівника визначити, впровадження яких інновацій призводить до виникнення інноваційних виробничих ризиків. Залежно від технологічних параметрів впроваджуваних інноваційних продуктів можна умовно виділити базисні (впровадження технологічно нових і модернізованих продуктів) і процесні інновації (розробка та впровадження технологічно нових або значно модернізованих виробничих методів, процесів, в т.ч.: зміни в обладнанні; зміни в організації виробництва і використання технології) [1, С. 35]. Чим менше інформації про інновації, тим вище ступінь невизначеності і відповідно рівень ризику. Оцінка виробничих ризиків визначається з одного боку рівнем розвитку факторів виробництва відповідно до досягнень економічної науки і практики, а з іншого боку - відповідає рівнів розвитку факторів виробництва по відношенню один до одного.

Таким чином, компоненти ризику інноваційної діяльності можна описати як:

- високий ступінь невизначеності технічних, технологічних і комерційних параметрів - терміни закінчення досліджень, розміри майбутніх фінансових потоків;
- облік чинника часу в усіх фінансово економічних розрахунках, можливість орієнтації проектів на довгострокові, найвіддаленіші в часі результати через складність вирішення науково-технічних завдань;
- залучення до реалізації проекти висококваліфікованих фахівців, унікальних матеріалів, розробки новітніх технологічних документів інструкцій;
- слабка інертність проекту на стадії розробки;
- можливість у рамках реалізації проекту отримання проміжних результатів, які сприяють або зміні параметрів проекту, або переводу у абсолютно нову сферу, що вимагає гнучкого управління.

На формування показників динамічних процесів інноваційної діяльності впливає зовнішнє середовище функціонування підприємства, яка визначає фактори, що впливають на хід процесу і критерії його функціонування. Особливості впровадження інноваційної діяльності в кожній галузі визначаються основними економічними і виробничими показниками зовнішнього середовища.

Нові вимоги до технологій, якості продукції, тимчасовим термінів обумовлюють необхідність реорганізації середовища функціонування і методів управління інноваційною діяльністю.

1. Андрющенко К.А. Формування стратегічних альтернатив підприємством для збільшення частки ринку // "Інвестиції: практика та досвід". - 2016. - № 17. - С. 33 – 37

2. Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський, В. Гесць, А. Кінах, В. Семиноженко. – К. : Знання, 2012. – 336 с.